

۱۳۹۸/۱۰/۲۸

تاریخ:

۱۳۹۸/۲۸۵۶۲

شماره:

گزارش بخش پژوهش

تحولات انرژی

فهرست مطالب

۱. تحولات بازار جهانی نفت و فرآورده‌های نفتی در هفته نخست ژانویه ۲۰۲۰
۲. پیش‌بینی میزان سرمایه‌گذاری‌ها در بخش نفت در سال جاری میلادی
۳. پیش‌بینی وضعیت حمل‌ونقل تانکرهای بزرگ کشتیرانی حامل نفت در سال ۲۰۲۰

۱. تحولات بازار جهانی نفت و فرآورده‌های نفتی در هفته نخست ژانویه ۲۰۲۰

در پی تنش‌هایی که توسط آمریکا در منطقه خلیج فارس به وجود آمد طی هفته نخست سال ۲۰۲۰ معاملات آتی نفت خام با یک نوسان بی‌سابقه کاهش ۴ درصدی را شاهد بود. بدین ترتیب قیمت نفت خام برنت در بورس لندن برای تحویل در ماه مارس با کاهش ۴/۲ درصدی یا ۲/۸۳ دلار در هر بشکه به قیمت ۶۵/۴۴ دلار معامله شد. این در حالی است که قیمت نفت خام سبک آمریکا در بازار نایمکس برای تحویل در ماه فوریه با کاهش ۴/۹ درصدی و یا ۳/۰۹ دلاری در سطح بشکه‌ای ۶۱/۵۹ دلار تسویه شد. نفت خام برنت ماه آتی در بورس لندن در ابتدای شروع به کار بازار آسیا در پی بالا گرفتن تنش‌ها بین ایران و آمریکا با افزایش ۳ دلاری در هر بشکه به ۷۱/۷۵ دلار در هر بشکه رسید اما پس از آرام شدن اوضاع بازار به حالت قبل بازگشت و قیمت‌ها کاهش یافت.

بر اساس خبر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت به نقل از سایت پلاتس، با توجه به فرارسیدن فصل تعمیرات پالایشگاه‌های خاورمیانه در اولین فصل سال جاری، عرضه بنزین در منطقه خاورمیانه کاهش پیدا خواهد کرد. از جمله این پالایشگاه‌ها می‌توان به تأسیسات رأس تنوره با ۵۵۰۰۰۰ بشکه تولید در روز، پترو رابع با تولید ۱۴۰۰۰۰ بشکه در روز و ساتورب با تولید ۴۴۰۰۰۰ بشکه در روز، اشاره کرد. به گفته یکی از فعالان بازار بنزین با اینکه خریداران به ذخیره‌سازی مناسبی پرداختند اما همچنان نیاز به خرید دارند تا ریسک تحولات آینده را کاهش دهند. علاوه بر موضوع فوق، در حال حاضر سطح عرضه در خاورمیانه نسبت به سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ پایین‌تر است. طبق داده‌های کمیته اطلاعات انرژی فجیره و پلاتس، سطح موجودی بنزین در خاورمیانه در هفته منتهی به ۳۰ دسامبر در کل به ۴/۷۶۵ میلیون بشکه رسیده است، این در حالی است که این میزان در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۷ به ترتیب به‌طور میانگین ۷/۴۵۵ و ۵/۶۴۲ میلیون بشکه بوده است. در دوره‌ای که عرضه بنزین در خاورمیانه محدود می‌شود، خریداران به‌منظور تأمین موجودی خود به سراغ اروپا بخصوص منطقه شمال غربی اروپا که به‌طور سنتی یک صادرکننده بزرگ انواع بنزین محسوب می‌شود، می‌روند؛ اما این منطقه هم با توجه به برنامه تعمیرات بسیاری از پالایشگاه‌ها در فصل آخر سال ۲۰۱۹ و سایر مشکلات مربوط به تولید، دچار محدودیت در عرضه شده است. همچنین قیمت‌های بالای محموله و افزایش هزینه‌های حمل به علت تنش‌های موجود در خاورمیانه، باعث ترس خریداران نسبت به خرید از اروپا می‌شود. آسیا، جایگزین بعدی برای خریداران بنزین خاورمیانه است. یکی از این منابع جذاب، چین است که بزرگ‌ترین تولیدکننده گازوئیل در آسیا است و با توجه به مازاد عرضه در داخل به صادرات روی آورده است. هند نیز که یکی از تولیدکنندگان بزرگ بنزین محسوب می‌شود به دلیل موقعیت جغرافیایی نزدیک به خاورمیانه و هزینه‌های حمل کمتر،

گزینه جذاب‌تری محسوب می‌شود. به‌هرحال خریداران بنزین خاورمیانه برای گرفتن بهترین تصمیم، به تفاوت قیمتی بین اروپا و آسیا توجه دارند (امور بین‌الملل شرکت ملی نفت، ژانویه ۲۰۲۰).

۲. پیش‌بینی میزان سرمایه‌گذاری‌ها در بخش نفت در سال جاری میلادی

بر اساس گزارش اوپل پرایس، آغاز سال ۲۰۲۰ با نشانه‌هایی از ورشکستگی و افول سرمایه‌گذاری در برخی شرکت‌های نفت و گاز همراه شده است. به گزارش مرکز هاینس بونز^۱ با رصد و بررسی ورشکستگی‌های شرکت‌های نفت و گاز جهان این نتیجه به دست آمد که از ۵۰ شرکت انرژی بررسی شده در ۹ ماه نخست سال ۲۰۱۹، ۳۳ شرکت تولیدکننده نفت و گاز و ۱۵ شرکت خدمات میدین نفتی و ۲ شرکت میان دستی^۲ در بازه زمانی یادشده دچار افت و ورشکستگی شده‌اند. در مقابل ۴۳ شرکت میدین نفت و گاز در کل سال ۲۰۱۸ ورشکست شدند. بزرگ‌ترین ورشکستگی نفت و گاز از سال ۲۰۱۶ مربوط به شرکت ای پی انرژی^۳ در ماه اکتبر بود این شرکت نتوانسته است دیون ۵ میلیارد دلاری خود را تسویه کند. حال شاهدان و تحلیل‌گران بازار متفق‌القول هستند که سال ۲۰۲۰ با فشار جدید همراه خواهد بود.

بر اساس سناریوهای آژانس بین‌المللی انرژی^۴ در پی سه سال کاهش متوالی در میزان سرمایه‌گذاری در بخش انرژی، در سال ۲۰۱۸ سرمایه‌گذاری‌ها در این حوزه روند باثبات‌تری یافت و به ۱/۸ تریلیون دلار رسید. میزان سرمایه‌گذاری در بخش سوخت‌های فسیلی در سناریو ۲۰۳۰-۲۰۱۹ حدود ۱۰۱۷ میلیارد دلار به ارزش دلار سال ۲۰۱۸ پیش‌بینی شده که نسبت به میزان قبلی ۲۰۱۸-۲۰۱۴ با ۴/۳ درصد کاهش در نظر گرفته شده است.

شاید بتوان این کاهش را در بحران‌های استراتژیکی دانست که عمدتاً از سوی آمریکا بر کشورهای تولیدکننده نفت تحمیل شده است.

تحریم‌های آمریکا علیه برخی کشورهای تولیدکننده نفت بر این فشار دامن زده به‌طوری‌که برای مثال، در ونزولا به دلیل عدم سرمایه‌گذاری در بخش نفت این کشور به‌ویژه طی سال‌های گذشته، انتظار می‌رود تولید روزانه این کشور در سال ۲۰۲۰ باز هم کاهش یابد و حداکثر به ۶۰۰ تا ۸۰۰ هزار بشکه در روز افت کند. در نمودار یک روند تولید نفت این کشور بین سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۱۸ ارائه شده است.

^۱ گزارش مطالعه و بررسی ورشکستگی‌های در حوزه انرژی

Energy Bankruptcy Reports and Surveys, (Sept.30, 2019), Retrieved from hynesboone.com

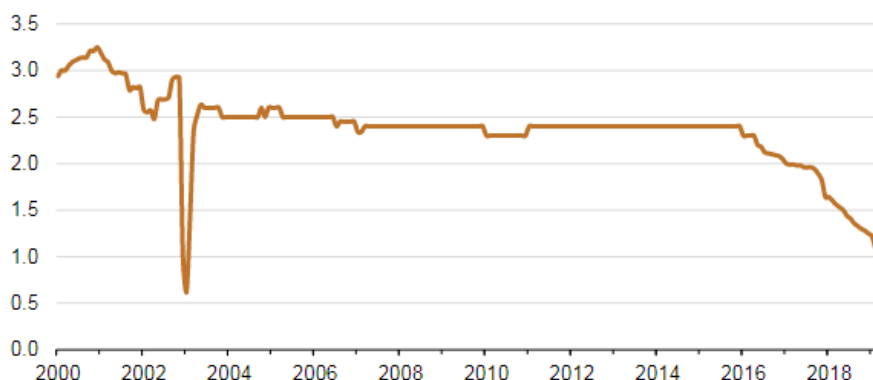
^۲ Midstream Companies

^۳ EP Energy

^۴ IEA. "World Energy Outlook", Retrieved from www.iea.org

نمودار ۱. میزان تولید نفت ونزوئلا در سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۱۸ (میلیون بشکه در روز)

Source: EIA

۳. پیش‌بینی وضعیت حمل‌ونقل تانکرهای بزرگ کشتیرانی حامل نفت در سال ۲۰۲۰

پس از یک افزایش شدید در اوایل ماه اکتبر به دلیل تحریم‌های آمریکا بر شرکت کاسکو دالیان چین که دسترسی به نفت‌کش‌های بزرگ را محدود کرده بود، درآمد روزانه تانکرهای حمل نفت خام اکنون کاهش یافته است اما هنوز هم از دیدگاه مالکان، این قیمت‌ها مناسب نیست. بر اساس برآوردهای کارگزاران حمل‌ونقل که متوسط درآمد کشتی‌ها را حدود ۲۰ هزار دلار در روز نشان می‌دادند، نفت‌کش‌های بزرگ در مسیرهای کلیدی خلیج فارس-شمال آسیا روزانه ۸۶۰۰۰ دلار سود خواهند کرد. هنگامی که افزایش فصلی قیمت نفت خام در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۰ محو شود، احتمالاً نرخ بالای کرایه حمل در بازار نیز ناپدید می‌شود. آمریکا به احتمال زیاد در سال ۲۰۲۰ به صادرکننده خالص نفت خام تبدیل می‌شود که این موضوع از صنعت نفت‌کش بیشتر حمایت می‌کند. تحلیلگران معتقدند با تصمیم اوپک برای کاهش بیشتر تولید در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۰، جریان حمل‌ونقل از قاره آمریکا به آسیا افزایش می‌یابد (امور بین‌الملل شرکت ملی نفت، ۱۸ دی‌ماه ۱۳۹۸).